

Обмін досвідом

УДК 61:378.146

О.В.Денисенко

ОПТИМІЗАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

Чернівецький медичний коледж (дир. – доц. О.Ф.Кулик)
Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці

Резюме. З метою оптимізації організації самостійної роботи студентів медичного коледжу з підготовки до практичних занять з інфекційних хвороб створено та впроваджено навчальний посібник, що

сприятиме підвищенню рівня їх знань при вивченні інфекційних хвороб.

Ключові слова: інфекційні хвороби, самостійна робота студентів.

Вступ. Основним завданням вищих навчальних закладів є підготовка висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних у сучасних умовах, які відповідали б загальноєвропейським освітнім стандартам [2,4].

Особливостями та перспективами входження України до єдиного європейського освітнього простору є організація та вдосконалення системи навчання відповідно до умов Болонського процесу [4]. Згідно з Болонською декларацією частка навчальних годин в аудиторії не повинна перевищувати 50% від усього часу роботи студента. Головна мета такого підходу до навчального процесу – залучити студентів до індивідуальної чи групової діяльності, яка передбачає активний пошук літератури, її аналіз із критичним сприйняттям та застосуванням відповідної методології вирішення поставленої проблеми [2]. При цьому наголошується на самостійних формах навчання студентів [3].

Самостійна робота студентів є важливим чинником підвищення ефективності пізнавального процесу під час підготовки майбутніх фахівців. Це зумовлено тим, що тільки в процесі самостійної роботи студент одержує міцні знання, розвиває вміння творчого мислення та використання знань у практичній діяльності. Основними напрямками оптимізації організації самостійної роботи студентів є раціональний розподіл часу при вивченні дисципліни, постійний контроль за якістю самостійної роботи та повне методичне забезпечення дисципліни [1].

Відповідно до стандартів європейського спрямування освітніх процесів в Україні відзначаються зміни в галузевих навчальних програмах ВНЗ, у т.ч. і вищих медичних навчальних закладах I-II рівнів акредитації, а саме: скорочення аудиторних навчальних годин та збільшення кількості годин, які відведені на самостійну роботу студента. Так, кількість годин, відведених на самостійну роботу з предмета “Інфекційні хвороби” у програмі для вищих медичних навчальних закладів I-II рівнів акредитації за спеціальністю 5.110101 “Лікувальна справа” за 2004 рік порівняно з програмою за 1995 рік збільшилася з 20 до 72 годин (у 3,6 раза), у той час як загальна кіль-

кість годин з предмета збільшилася всього в 1,3 раза – із 168 до 216 годин; на спеціальності 5.110107 “Акушерська справа” загальна кількість годин з предмета “Інфекційні хвороби” за відповідний період збільшилася з 110 до 135 годин (в 1,2 раза), а кількість годин, відведених на самостійну роботу, – з 20 до 45 годин (у 2,3 раза); на спеціальності 5.110105 “Медико-профілактична справа” загальна кількість годин із предмета “Інфекційні хвороби” збільшилася з 170 до 243 годин (в 1,4 раза), а кількість годин, відведених на самостійну роботу, – з 20 до 81 години (у 4,1 раза).

Таким чином, зважаючи на існуючі тенденції в програмах медичних навчальних закладів щодо зменшення кількості аудиторних навчальних годин та збільшення часу на самостійну роботу студентів, основним завданням підвищення ефективності навчання є оптимізації їх самостійної підготовки шляхом удосконалення методичного забезпечення самостійної роботи при вивченні теоретичних та клінічних дисциплін, у т.ч. інфекційних хвороб.

Мета дослідження. Підвищити рівень знань студентів медичного коледжу з інфекційних хвороб шляхом оптимізації самостійної роботи студентів на до- та позааудиторному етапах.

Матеріал і методи. З метою підвищення рівня знань студентів медичного коледжу при вивченні інфекційних хвороб розроблено та видано навчальний посібник “Інфекційні хвороби. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів” / О.В. Денисенко, В.Д. Москалюк, Ф.В. Кузик, Ж.Д. Дригібко. – Чернівці, 2006. – 186 с., затверджений Центральним методичним кабінетом з ВМО МОЗ України. Навчальний посібник спрямований на оптимізацію самостійної роботи студентів медичного коледжу на до- та позааудиторному етапах вивчення предмета “Інфекційні хвороби” на основі використання сучасних стандартів і розкриття проблемних питань із дисципліни.

Посібник складений відповідно до навчальних програм з інфекційних хвороб для студентів вищих навчальних медичних закладів I-II рівнів акредитації за спеціальностями “Лікувальна

справа”, “Акушерська справа”, “Медико-профілактична справа” з урахуванням вимог кваліфікаційних характеристик та стандартів освіти.

Навчальний посібник структуровано у вигляді методичних вказівок до окремих тем, які включають мету заняття та професійну орієнтацію студентів, основний зміст програми, контрольні питання, ситуаційні завдання, перелік практичних навичок, словник окремих термінів, завдання для самостійної роботи та список рекомендованої літератури. Як додаток до посібника включено основні питання опорного конспекту з підготовки до вивчення інфекційних захворювань, питання до іспиту чи диференційованих заліків для студентів різних спеціальностей.

Завдання для самостійної роботи, які запропоновані студентам, відрізняються від виконання реферативного завдання в тому вигляді, до якого звикли студенти. Вони наближені до наукового осмислення та становлять узагальнення самостійної підготовки. Виконання їх можливе лише як результат організації ефективних технологічних схем самоосвіти.

Види завдань для самостійної роботи, запропоновані студентам, включають складання схем перебігу окремих нозологій, таблиць диференційної діагностики, надання невідкладної допомоги при ускладненнях та невідкладних станах, планів лікування та догляду, планів та конспектів лекцій для населення на санітарно-просвітню тематику тощо.

Використання посібника для самопідготовки студентів містить елемент пошукової, частково науково-дослідної роботи і виступає чинником залучення студента до науково-дослідницької діяльності через виконання студентських науково-дослідних робіт (НДРС) тощо.

Для визначення ефективності застосування в навчальному процесі створеного навчального посібника проведено аналіз успішності студентів медичного коледжу з предмета “Інфекційні хвороби” різних спеціальностей та навчальних семестрів.

Результати дослідження та їх обговорення.

Аналіз впровадження в навчальний процес посібника “Інфекційні хвороби” впродовж двох семестрів 2006/2007 навчального року засвідчив:

- у студентів спеціальності “Лікувальна справа” та “Медико-профілактична справа” підвищилася дисципліна виконання самостійної доаудиторної підготовки з предмета “Інфекційні хвороби”;
- підвищилася мотивація студентів на виконання навчальних завдань, які оцінюються й обов'язково впливають на підсумковий контроль знань із предмета;
- зменшився час на пошук необхідної літератури та матеріалів для виконання завдань із навчальної теми;
- зросли якісні показники навчальної діяльності студентів із дисципліни “Інфекційні хвороби”.

Так, якісний показник успішності студентів зі спеціальності 5.110101 “Лікувальна справа” у

другому семестрі 2006/2007 навчального року, впродовж якого в навчальному процесі застосовували посібник “Інфекційні хвороби”, порівняно з якісним показником успішності студентів цієї ж спеціальності в першому семестрі 2006/2007 навчального року, впродовж якого не застосовували навчального посібника, якісний показник зріс на 7,7% – з 63,7% до 71,4%.

Якісний показник успішності студентів зі спеціальності 5.110105 “Медико-профілактична справа” у 2006/2007 навчальному році, впродовж якого в навчальному процесі застосовували посібник “Інфекційні хвороби”, порівняно з якісним показником успішності студентів цієї ж спеціальності у 2005/2006 навчальному році, коли не застосовували даного посібника, збільшився на 5,8% – з 60,9% у 2005/2006 навчальному році до 66,7% – у 2006/2007 навчальному році.

Таким чином, застосування під час вивчення в медичному коледжі предмета “Інфекційні хвороби” навчального посібника для самостійної роботи студента, який містить всю необхідну для підготовки студентів до практичних занять інформацію, у т.ч. сучасні наукові дані з навчальних тем, показчик літератури, елементи самоконтролю тощо, сприяє підвищенню рівня знань студентів. Використання вказаного навчального посібника звільняє студента від переписування методичного та інформаційного матеріалів, дозволяє вести раціональну індивідуальну підготовку до занять з інфекційних хвороб, виконувати самоконтроль при підготовці до практичних занять, а також диференційованих заліків чи іспитів.

Висновки

1.Збільшення в навчальних планах вищих медичних закладів I-II рівня акредитації часу на самостійну роботу студента вимагає активізації методичної роботи із забезпечення вискоєфективної самостійної до- та післяаудиторної роботи студентів при підготовці до навчальних дисциплін, у т.ч. предмета “Інфекційні хвороби”.

2.Використання в навчальному процесі посібника “Інфекційні хвороби” сприяє підвищенню рівня знань з предмета “Інфекційні хвороби”, що підтверджує зростання якісного показника успішності цих студентів.

Перспективи подальших досліджень. Передбачається подальше провадження в навчальний процес посібника “Інфекційні хвороби. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів” при викладанні інфекційних хвороб у медичному коледжі з метою підвищення ефективності самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять із дисципліни “Інфекційні хвороби”.

Література

1. Авдєєнко А.П., Дементій Л.В. Організація самостійної роботи студентів // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – Вип. 33. – 2003. – С.246-250.

2. Бражников А.Ю., Камынина Н.Н. Изменения в сестринском образовании в Европейском Союзе // Мед. сестра. – 2007. – №3. – С.34-38.
3. Головка М.В., Головка С.Г. Вимоги до організації самостійної роботи в умовах переходу на європейські стандарти освіти // Удосконалення змісту та форм організації навчального процесу відповідно до міжнародних стандартів: Зб. матер. наук.-метод. конф. - К.: КНЕУ, 2005. – Т.1. – С.299-301.
4. Головка М.В., Головка С.Г. Особливості організації та вдосконалення системи навчання за умов Болонського процесу // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – Вип. 43. – 2006. – С.7-11.

ОПТИМИЗАЦИЯ ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКОГО КОЛЛЕДЖА ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНФЕКЦИОННЫХ БОЛЕЗНЕЙ

А.В.Денисенко

Резюме. С целью оптимизации организации самостоятельной работы студентов медицинского колледжа при подготовке к практическим занятиям из инфекционных болезней создано и внедрено учебное пособие для самоподготовки студентов “Инфекционные болезни”, что способствовало повышению уровня их знаний при изучении инфекционных болезней.

Ключевые слова: инфекционные болезни, самостоятельная работа студентов.

OPTIMIZING THE ORGANIZATION OF STUDENT'S INDEPENDENT WORK AT MEDICAL COLLEGE WHEN STUDYING INFECTIOUS DISEASES

O.V.Denysenko

Abstract. For the purpose of optimizing the organization of student's independent work of the medical college for practical classes in infectious diseases a training aid was created and introduced, the latter being conducive to their raising of the level of knowledge, while mastering infectious diseases.

Key words: infectious diseases, student's independent work.

Рецензент – проф. О.І.Федів

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Buk. Med. Herald. – 2007. – Vol.11, №4.- P.144-146

Падійшла до редакції 18.10.2007 року